

Asia: VN/37157/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi suurten konsernien vähimmäisverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VN/37157/2023

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi suurten konsernien vähimmäisverosta annetun lain muuttamisesta

1 Yleistä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta suurten konsernien vähimmäisverolain ("vähimmäisverolaki" tai "minimiverolaki") muuttamisesta. Suomessa implementoitu minimiverodirektiivi perustuu pitkälti OECD:n 20.12.2021 antamaan ehdotukseen mallisäännöiksi monikansallisten konsernien globaalista minimiverotuksesta: Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two), The Global Anti-Base Erosion Rules (GloBE). Siten OECD:n ohjeistuksen muututtua (ja yhä muuttuessa), päivitetään myös Suomen kansallista minimiverolakia vastaavasti. Lakiin ehdotetaan myös aiemmin hyvin tulkinallisiksi jääneiden kohtien selvennyksiä.

Olemme jo aiemmin lausuneet joistakin epäkohdista, jotka vähimmäisverolaista tulisi korjata. Koska näitä ei tämän muutoslain yhteydessä ole korjattu, toistamme esityksemme. Erityisesti on erittäin tärkeää kansainvälisesti toimiville yrityksille, ettei kansainvälisestä tietoilmoituksen vakiomallista poiketa kansallisesti lainkaan. Vakiomallin käyttämisen hyväksyttävyyys ja riittävyys tulee kirjata lain 8 lukuun.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.12.2024 mennessä. Lakia on tarkoitus soveltaa ensimmäisen kerran 1.1.2024 ja sen jälkeen alkaneisiin tilikausiin. Teknologiateollisuus ry suhtautuu varauksellisesti pakolliseen taannehtivaan lain soveltamisaikaan. Taannehtivuuden osalta viittaamme EK:n ja OTT Marianne Malmgrénin lausunnoissaan toteamaan.

Teknologiateollisuus ry kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiasta seuraavasti.

2 Teknologiateollisuus ry:n kommentit tiivistetysti:

- Kannatamme vahvasti Suomen periaatteellista linjaa, ettei sääntelyyn tehdä kotimaisia poikkeuksia. Moninkertaisen erilaisen raportoinnin taakan lisäksi yrityksille ja Verohallinnolle tilanne on kestävä, jos on epäselvyyttä, mitä oikeuslähde soveltamisessa/tulkinnassa tulee käyttää.
- Verohallinnon ja keskusverolautakunnan ennakkoratkaisumenettely tulee mahdollistaa viivyttämättä.
- Kotimaista täydennysveroilmoitusta ei tule vaatia.
- Täydennysveron tietoilmoitus on voitava antaa kansainvälisen vakiomallin mukaisena.
- Veroseuraamusten 3 vuoden siirtymäaika tulee laajentaa koskemaan myös myöhemmin tehdyt olennaiset lakimuutokset.

3 Ennakkoratkaisun hakeminen tulee mahdollistaa

Verotuksen tulisi olla selkeää, ennustettavaa ja pysyvää. Yrityksen tulee kyetä toimimaan oikein: verolakien tulee olla mahdollisimman yksiselitteisiä ja verotusmenettelyn toimivaa ja mahdollisimman mutkatonta, sekä hallinnolliselta taakaltaan kohtuullista. Minimiverosäätely on kuitenkin monimutkaista, raskasta ja tulkinnanvaraista. Kansallinen laki pohjaa sekä direktiiviin että OECD:n GloBE-sääntöihin. OECD:n ohjeistusta päivitetään toistuvasti. Yritykset haluavat toimia oikein ja raportoida tarvittavat tiedot vaaditun mukaisesti.

Saadakseen varmuutta uuden monimutkaisen sääntelyn soveltamisesta, yrityksellä tulee ehdottomasti olla mahdollisuus hakea ennakkoratkaisua (Verohallinto/Keskusverolautakunta) lainsäädännön voimaantulosta 2024 alkaen. Tuloksilukemissäännön perusteella tai kotimaisena täydennysverona kannettavat verot ovat hallituksen esityksen mukaan Suomen verojärjestelmään verrattuina täysin uudenlaisia veroja. Siten verotusmenettelylain ennakkoratkaisuja koskeviin pykäliin 84§ ja 85§ on lisättävä maininta näistä uusista veroista.

Vähimmäisverolain hallituksen esitystä (HE 77/2023 vp) koskevassa eduskunnan vastauksessa (EV 77/2023 vp) eduskunta hyväksyi seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus jatkaa valmistelua ennakkoratkaisumahdollisuuden lisäämiseksi lakiin joko OECD:n tulevan työn tulosten mukaisesti tai puhtaasti kansallisin ratkaisuin kohtuullisessa ajassa ottaen huomioon, että ensimmäiset minimiveroa koskevat ilmoitukset tulee jättää vuoden 2026 aikana.

Kansainvälisen ratkaisun viivästyessä, Suomessa tulee mahdollistaa ennakkoratkaisun hakeminen vähimmäisverolakia koskien välittömästi. Mikäli ennakkoratkaisuita voi hakea vasta, kun ilmoitusvelvollisuus alkaa, Verohallinto joutuu varautumaan resursseja sitovaan ennakkoratkaisu- ja valitussumaan.

4 Laista tulee poistaa velvollisuus antaa kansallinen täydennysveroilmoitus

Vähimmäisverolain 8 luku käsittelee menettelysäännöksiä. Lain 8 luvun 4 §:ssä on säädetty konserniyksikön velvollisuudesta antaa täydennysveroilmoitus. Hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että täydennysveroilmoituksen antovelvollisuutta koskevalle pykälälle ei ole vastinetta direktiivissä, vaan kyse on ”kansalliseen sääntelytarpeeseen liittyvästä pykälästä, jotta verotuksen toimittaminen onnistuisi vero- ja oikeusjärjestelmämme edellyttämällä tavalla.”

Teknologiатеollisuus katsoo, ettei kansallista täydennysveroilmoitusta tule vaatia lainkaan. Ehdotamme, että 8 luvun 4 § poistetaan laista, viimeistään kun GIR-sääntely on valmis. Turhien veroilmoitusten vaatiminen on vastoin Suomen linjaa toteuttaa yksinkertaista, ennakoitavaa ja hallinnollisesti mahdollisimman kevyttä verotusmenettelyä. Mikäli täydennysveroilmoitusta silti vaaditaan, sen antovelvollisuus tulee ehdottomasti rajata vain tilanteisiin, joissa täydennysveron maksuvelvollisuus muodostuu ja vain veronmaksupositiossa olevaa yritystä koskien. Ilmoitusta ei siis ei tule milloinkaan vaatia, jos täydennysveroa ei tule maksettavaksi.

5 Täydennysveron tietoilmoitus on voitava antaa kansainvälisen vakiomallin mukaisena

Täydennysveron ilmoitusvelvollisuutta koskevassa 8 luvun 3 §:ssä ei ole mainintaa, että täydennysveron tietoilmoitus voidaan tehdä kansainvälisen vakiomallin (OECD) mukaisena.

Minimiverodirektiivin 44 artiklan 5 kohta taas alkaa:

”Täydennysverotietoja koskeva ilmoitus on tehtävä vakiomallin mukaisena,”

Vastaavasti minimidirektiivin implementointilain 8 luvun 7 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ”Pykälän johdantokappaleen mukaan tietoilmoitus tehtäisiin vakiomallin mukaisena.” Lisäksi kuvataan, että vakiomalli tulee täsmentymään EU:n ja OECD:n yhteistyön puitteissa

myöhemmässä vaiheessa. Vakiomallilla viitataan OECD:ssa valmisteltuihin GloBE information return -ohjeisiin (GIR), jotka julkaistiin 13.7.2023. Jatkotyötä erittäin monimutkaisen ja raskaan GIR-tietoilmoituksen yksinkertaistamiseksi tehdään edelleen. Koska OECD:n GIR-mallia tullaan todennäköisesti soveltamaan mahdollisimman yhteneväisesti EU:ssa ja EU:n ulkopuolella, tulisi Suomessa ottaa GIR-ilmoitusmalli käyttöön, lisätä sitä koskeva maininta lakitekstiin ja poistaa kansallinen täydennysveroilmoitus laista. On erittäin tärkeää kansainvälisesti toimiville yrityksille, ettei kansainvälisestä tietoilmoituksen vakiomallista poiketa kansallisesti lainkaan.

Teknologiateollisuus ry esittää, että vakiomallin käyttämisestä ja linkkauksesta OECD:n GIR-ohjeisiin on otettava kirjaus implementointilakiin 8 luvun 3 §:ään ja 7 §:ään, jotta täydennysveron ilmoitusvelvollisuus voidaan varmuudella täyttää käyttämällä kansainvälistä vakiomallia.

Kahden erillisen ilmoituslomakkeen haaste korostuu entisestään puhuttaessa veroseuraamuksista. Lain 8 luvun 15 §:n 1 momentissa lukee, että veronkorotusta määrätään erikseen sekä täydennysveroilmoituksen, että täydennysveron tietoilmoituksen antamisen laiminlyönnin osalta. Siten kaksi ilmoituslomaketta tarkoittaa tuplariskiä veronkorotuksista. Saman pykälän 4 momentissa todetaan, että veronkorotus jätetään määräämättä kahdesti, jos sama virhe toistuu molemmissa ilmoituksissa. Tämä osoittaa selvästi sen, miten paljon hallinnollista taakkaa ja riitariskiä kahdesta erillisestä, päällekkäisestä ilmoituslomakkeesta yritykselle aiheutuu.

6 Veroseuraamuksiin kohtuullisuutta myös siirtymäajan jälkeen

Veroseuraamuksista linjaaminen kuuluu kansallisen päätäntävallan piiriin. Direktiivissä ei ole sääntelyä veroseuraamuksista.

Uusi vähimmäisverolaki ja sen varmasti tulevaisuudessakin aika ajoin päivittyvien muutosten täydellinen huomioiminen välittömästi tulee olemaan vaikea haaste myös Verohallinnolle. Yritysten tulee saada neuvontaa heti lain ja muutosten voimaantulon alusta alkaen. Yritykset yrittävät toimia oikein, mutta se on haastavaa, varsinkin lain ensimmäisinä voimassaolovuosina ja kun muutokset tulevat voimaan (varsinkin kuten tässä tapauksessa, taannehtivasti).

Suomessa otettiin onneksi lakiin OECD:n mahdollistamana 3 vuoden siirtymäaika, jonka aikana veroseuraamuksia ei määrätä, jos yritys on pyrkinyt ottamaan selvää sääntöjen sisällöstä ja noudattamaan niitä hyvässä uskossa. Samanlaista linjaa tulisi soveltaa, kun lainsäädäntöä olennaisesti päivitetään. Samoin veronkorotusta ei tulisi määrätä jos:

- Yritys itse korjaa virheen ennen verotuksen valmistumista.
- Sääntö on epäselvä ja yritys on yrittänyt tulkita sääntöä asianmukaisesti.
- Tai jos yrityksen toimet/virheet eivät ole johtaneet täydennysveron vähenemiseen.

7 Yksittäisiä muutosehdotuksia

Englanninkielisten termien sanasto

Teknologiateollisuus ry arvostaa implementointilain ja muutoslain valmistelussa tehtyä ansiokasta työtä, jotta laki olisi terminologisesti johdonmukainen ja selkeä. Hallituksen esityksessä on pääosin lisätty pykäliin viittaukset vastaavaan minimiverodirektiivin artiklaan ja GloBE-mallisääntöjen artiklaan. Tämä helpottaa tulkintaa. Melko kattavasti on myös lain alussa kirjattu kunkin termin englanninkielinen muoto (esim. tuloksilukemissääntö = income inclusion rule = IIR). Koska lakia soveltavat tahot tulevat tulkitsemaan kotimaisen implementointilain lisäksi englanninkielistä minimidirektiivitekstiä, sekä englanninkielisiä OECD:n mallisääntöjä ja niihin liittyviä dokumentteja, voisi ydintermien osalta lisätä ”sanaston” eli listan olennaisimpien termien käännöksistä tai ainakin listata alun johdantotekstiin vielä kattavammin termien englanninkieliset versiot sitä mukaa, kun suomenkielisiä termejä käytetään. Kattava sanasto tulisi vähintäänkin sisältyä Verohallinnon ohjeeseen.

Helsingissä 6.9.2024

Teknologiateollisuus ry

Petteri Rautaporras

Johtaja, pääekonomisti

Lisätietoja:

Maria Volanen, johtava asiantuntija, veropolitiikka (maria.volanen@teknologiateollisuus.fi)

Volanen Maria
Teknologiateollisuus ry